

Fornminneslagen

Fornminnen indelas i fast fornlämning, fornfynd och skeppsvrak. Lagen om fornminnen är tryckt 1942:350 och omtryckt 1976:442. Här kan du se vad lagen säger om olika typer av fynd och vad du får och inte får göra. Paragraftecknen hänvisar till lagen. De viktigaste paragraferna av lagen finns i sin helhet på sidan 4.

Om fasta fornlämningar

1 § Fasta fornlämningar, bevarande minnet av fäderneslandets tidigare inbyggare, äro ställda under lagens hägn.

Ej må någon utan tillstånd enligt denna lag utgräva, rubba, överhölja eller eljest genom plantering eller bebyggelse eller på annat sätt förändra eller skada eller borttaga fast fornlämning.

Länsstyrelsen utövar tillsyn över fasta fornlämningar i länet.

Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer har överinseende över skyddet och vården av de fasta fornlämningarna i riket. Lag 1976 nr 442.

Om skeppsvrak

9 a § Bestämmelserna i 1 § första – tredje styckena och 6 – 9 §§ gälla i tillämpliga delar i fråga om skeppsvrak, om minst etthundra år kan antagas ha förflutit sedan skeppet blev vrak, samt om föremål som påträffas i eller i närheten av sådant vrak och har samband med detta.

Därvid gäller vad som sägs

1. i 1 §, 6 §, 7 § första stycket och 8 § om länsstyrelsen i stället riksantikvarieämbetet och statens historiska museer.

2. i 6 § andra stycket om markens ägare även ägare av vattenområde.

Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer får låta undersöka och bärga skeppsvrak och annat föremål som avses i första stycket samt vidtaga annan åtgärd för föremålets skydd och vård. Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer får medgiva annan att under villkor som myndigheten bestämmer företaga undersökningen och bärgningen.

För vidtagandet av åtgärd som avses i andra stycket skall markens eller vattenområdets ägare underrättas. Medför åtgärden att kostnad eller skada åsamkas ägaren eller annan, skall skälig ersättning därför givas.

Statens Sjöhistoriska Museum kommer att ge ut en liten skrift där du kommer att kunna läsa om vad du får och inte får göra i marinarknologiska sammanhang. Den kommer också att innehålla information om några kända vrakfynd

- *tex Kronan, Mollekoggen, hjulångaren Erik Nordevall, vikingaskeppen i Foteviken.*
- Annat som kommer att ingå i skriften:
- *lathund för att upptäcka muntliga traditioner*

Tillstånd till åtgärd som avses i 6 § första stycket får lämnas vrakets eller annat föremåls ägare även om det icke föreligger sådant skäl för åtgärden som angives där. Lag 1976 nr 442.

9b § Bärgas sådant skeppsvrak eller annat föremål som avses i 9a § och finnes ej ägare till föremålet, skall det tillfalla staten. Bestämmelserna i 10 § andra stycket samt 12 och 13 §§ äga motsvarande tillämpning i fråga om sådant föremål.

Lag 1976 nr 442.

Om fornynd

10 § Föremål, som påträffas i fast fornlämning och har samband med denna, skall tillfalla staten.

Skedde fyndet vid vetenskaplig undersökning vartill länsstyrelsen givit sitt tillstånd, må riksantikvarieämbetet och statens historiska museer tillerkänna den som låtit utföra undersökningen skälig ersättning för nödiga kostnader och med undersökningen förenat arbete. Påträffades föremålet utan samband med sådan undersökning, äge riksantikvarieämbetet och statens historiska museer förordna att hittelön skall utgå, om det finnes skäligt. Lag 1976 nr 442.

11 § Hittar någon i annat fall än i 9 a § eller 10 § avses föremål, vartill ägare ej finnes, och kan det antagas vara minst etthundra år gammalt, skall föremålet tillfalla upphittaren med skyldighet, där det helt eller delvis är av guld, silver eller koppar eller ock påträffats jämte sådant föremål, att mot lösen hembjuda det till staten.

Fråga om inlösen prövas av riksantikvarieämbetet och statens historiska museer.

Sker inlösen, skall ersättning utgå, i fråga om föremål som helt eller delvis är av guld eller silver, med belopp motsvarande metallvärdet efter vikt jämte en åttondels förhöjning samt, beträffande annat föremål, efter vad med hänsyn till föremålets beskaffenhet anses skäligt. Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer äger förordna, att utöver sagda ersättning skall utgå särskild hittelön, om skäl därtill äro.

Lag 1976 nr 442, jfr H 1940:413 (Loheska silverskatten).

- *hjälpreda för dig som vill leta efter vrak i arkiv*
- *om vad som gäller om du hittar ett fornynd eller andra fynd i vattnet, eller på stranden*
- *adresser till museer och landsarkiv.*

Skriften, som trycks i begränsad upplaga, kommer att distribueras till bl a SSDFs distriktsförbund. Du som är intresserad kan också kontakta Bert Westenberg, Statens Sjöhistoriska Museum. 08-22 39 80.

schematiskt laglexikon

TYP AV FYND	DEFINITION	ANMÄLAS TILL	BÄRGNINGSRÄTT	BÄRGARLÖN/ HITTELÖN	FYND TILLFALLER		
					ÄGAREN	KRONAN	UPPHITTAREN
SJÖFYND	Sjöfynd indelas i strandfynd (fynd som påträffas tryckt mot strand eller klippa) bottenfynd (fynd på botten täckta av vatten) flytfynd (fynd som flyter utan att beröra botten). Fyndet skall vara övergivet herrelöst fartyg eller fynd från övergivet herrelöst fartyg. Skall ej gå att spåra ägaren.	Tullverkets kustbevakning Se fig 1	Ansök om detta hos länsstyrelsen	Ja. Summan beror bl a på under vilka omständigheter bärgningen utförts, samt på det bärgades värde.	Om ägaren hör av sig inom föreskriven tid, vanl 3 månader	Strandfynd tillfaller Kronan om ägaren ej hör av sig	Flytfynd och bottenfynd tillfaller upphittaren om ägaren ej hör av sig inom föreskriven tid, vanl 3 månader
HAVERIGODS	Fynd som skall kunna härledas till ett visst fartyg, t ex genom märkning eller dylikt	Tullverkets kustbevakning Se fig 1	Ansök om detta hos länsstyrelsen. Om godset flyter, gör anmälan till tullen.	Ja. Det blir en sak emellan bärgare och ägaren att komma överens om.	Om ägaren vill ha det. Ibland tar försäkringsbolaget över fyndet och ägaren får istället försäkringspengar		Om ägare och upphittare så kommer överens
HITTEGODS	Fynd som ej tillhör fartyg, typ cyklar, bilar, väskor el cyl	Polisen	Ansök om detta hos polisen	Ja, praxis brukar vara 10 % av värdet	Om ägaren hör av sig inom 3 månader	Om upphittaren ej vill ha fyndet ifråga	Fyndet tillfaller upphittaren om inte rätte ägaren hör av sig inom 3 månader
FORNMINNEN FAST FORNLÄMNING	Indelas i Fast Fornlämning och Fornfynd Fast fornlämning är t ex boplatser, gravar, befastningsverk m m. Dit räknas även vrak äldre än hundra år	Riksantikvarieämbetet, Sjöhistoriska museet, Marinmuseum i Karlskrona, Sjöfartsmuseet i Göteborg, närmaste länsmuseum eller tullverkets kustbevakning	Ges i allmänhet inte. Finns dock möjlighet att få bärga på »historiskt ointressanta vrak». Ansökan skickas till riksantikvarieämbetet och länsstyrelsen	Riksantikvarien bestämmer om hittelön. Sådan utbetas »om det finnes skäligt».		Tillfaller Kronan	Om staten ej är intresserad
FORNFYND	Fornfynd är fynd äldre än hundra år påträffade i eller i samband med fast fornlämning	Dito	Dito	Dito		Dito	Dito
FORNFYND PÅTRÄFFAT SOM LÖSFYND	Lösfynd Fynd påträffat utan samband med fast fornlämning	Dito	Om fyndet ej är av guld, silver eller koppar eller har påträffats jämte föremål av dessa metaller.	Dito. Fråga om inlösen av ett fynd prövas av riksantikvarien. Vid inlösen skall ersättning utgå i fråga om föremål helt eller delvis av guld eller silver med belopp motsvarande metallvärdet efter vikt jämte en åttondels förhöjning samt vad gäller andra föremål efter vad som med hänsyn till föremålets beskaffenhet anses vara skäligt.		Är fyndet av guld, silver eller koppar eller har det påträffats jämte sådant föremål är upphittaren skyldig att mot lösen hembjuda fyndet åt Kronan	Om ägaren är okänd tillfaller fyndet upphittaren om fyndet ej är av guld, silver eller koppar eller har påträffats jämte föremål av dessa metaller

BRA DYK

Dykplatsen:.....Lat:..... Long:.....

Vad finns där (använd även baksidan):.....

.....

.....

Djup ca:.....meter.

Behövs det båt: Ja Nej

Närmaste större ort:.....

Vägbeskrivning från denna ort:.....

.....

.....

Närmaste båttrailerplats:.....

Närmaste camping och annan logi:.....

.....

Närmaste luftfyllningsstation:.....Tfn:.....

Närmaste telefon:.....

Uppgiftslämnare

Namn:.....

Adress:.....

Postadress:.....

Tfn:.....

dag

kväll

I denna ruta kan ni göra en skiss över dykplatsen, ni kan även sända med en kopia från sjökort eller kartblad där ni har märkt dykplatsen.

När ni fyllt i ovanstående uppgifter skickar ni blanketten till:

Svenska Sportdykarförbundet
Idrottens Hus
123 87 FARSTA

Vi tackar för bidraget!!

SVENSKA SPORTDYKARFÖRBUNDET

TILLBUDSRAPPORT

Tillbudsdatum:..... Plats:.....

Typ av tillbud:

Drunkning Tryckfallsskada Medicinskt Lungbristning

Materiellt Beteende Övrigt.....

Obligatoriska uppgifter

Födelseår:..... Kön:..... Utbildningstyp:.....

..... År:.....

Frivilliga uppgifter

Namn:..... Adress:.....

Postadress:..... Telefon:...../.....

Utrustning

	<u>Ja</u>	<u>Nej</u>			
Dräkt	☐	☐	Torr	☐	Våt ☐ Typ:.....

Apparat	☐	☐	Typ:.....
---------	--------------------------	--------------------------	-----------

Räddn.väst	☐	☐	Typ:.....
------------	--------------------------	--------------------------	-----------

Viktbälte	☐	☐	Antal kg:.....
-----------	--------------------------	--------------------------	----------------

Lilla utr.	☐	☐	
------------	--------------------------	--------------------------	--

Kniv	☐	☐	
------	--------------------------	--------------------------	--

Djupmätare	☐	☐	
------------	--------------------------	--------------------------	--

Klocka	☐	☐	
--------	--------------------------	--------------------------	--

Övr utr:.....

Hälsouppgifter

Senaste läkarundersökning År:.....

Senaste lungröntgen År:.....

Förkylning eller annan sjukdom de senaste dagarna:.....

..... Medicinering vid tillfället:.....

Kort redogörelse

.....
.....

Fortsätt på baksidan!

Forts.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Uppgiftslämnare

Namn:..... Adress:.....

Postadress:..... Telefon:...../.....

Blanketten sändes till:

Svenska Sportdykarförbundet
Idrottens Hus

123 87 FARSTA